

Asanat

En anderledes fortælling om julen

Af Børge Haahr Andersen

Forord

*Asanat
En anderledes fortælling om julen
Af Børge Haahr Andersen*

Udgiver —
*Dansk Bibel-Institut
Leifsgade 33, 6.
2300 København S
Tlf: 33135500 (Hverdage kl. 9-12)
Email: dbi@dbi.edu, www.dbi.edu
Giro 5 21 59 00
Reg. 3409 Konto 0005215900*

Design —
Chr Rahbek Olsen

Tryk —
Øko-Tryk

*Dansk Bibel-Institut er et privat
universitet. Her udbyder Fjellhaug
International Univesity College Denmark
en bacheloruddannelse i teologi og mission,
samt en åben uddannelse i kristendom.*

*DBIs formål er at fremme
bibeltro forkyndelse. Gennem
uddannelsestilbuddene ønsker vi, at de
studerende bliver fagligt funderede i Bibelen
og engagerede i mennesker omkring dem.*

*DBIs kerneværdier er:
– Tillid til Bibelen
– Glæde over evangeliet
– Kærlighed til mennesker*

Følgende er en lidt anderledes julehistorie. Julens begivenheder har nemlig en lang forhistorie i Det Gamle Testamente. Et centralt tema er et guddommeligt løfte, som knyttes til Abraham og hans slægt og senere til et folk. Dette løfte er den røde tråd gennem hele Det Gamle Testamente, og det spiller en central rolle i Det Ny Testaments skildring af Jesu fødsel i Betlehem. Julens bestandige og universelle betydning kommer til at stå klarere, når dette perspektiv inddrages.

Derfor har jeg skrevet en lille fortælling om de fire centrale personer i 1. Mosebog (kapitel 12-50), Abraham, Isak, Jakob og Josef. Eller rettere – dette er en fortælling om Abrahams, Isaks og Jakobs og Josefs Gud og det løfte, der bandt de fire generationer sammen. Jeg lader Josef være fortælleren, og Asanat, hans egyptiske hustru, være tilhøreren.

Måske kender du allerede fortællingerne fra Det Gamle Testamente – eller også er de nye for dig. Jeg håber, at dette lille hæfte kan give dig lyst til at dykke dybere ned i de bibelske tekster og få mere at vide om, hvordan Guds løfte blev virkeliggjort gennem Jesus Kristus.

God jul og god læselyst

*Børge Haahr Andersen
rektor på DBI*

Asanat

Du spurgte mig, Asanat, om jeg engang ville fortælle min far, Jakobs historie. Nu er sørgetiden omme, og jeg klar til at fortælle dig og mine sønner om min far. Aldrig har jeg tænkt så meget på mit liv som efter min fars død. Først nu ved jeg, hvem jeg er, og hvorfor Den Almægtige sendte mig til Egypten.

De første mange år i Egypten troede jeg, min far var død. Han var allerede en gammel mand, da han sendte mig af sted for at hjælpe mine brødre på marken. Dengang troede jeg, at jeg snart skulle få ham at se igen, men mine brødre – og Den Almægtige – ville det anderledes.

Da jeg var nået et stykke væk hjemmefra, mødte jeg mine brødre – helt uvidende om, hvad de havde i sinde. De slog og mishandlede mig og solgte mig som slave. Stadig kan jeg have onde drømme om, hvordan jeg blev lænket og trukket bort fra mit hjemland helt til Egypten. Selvom jeg med tiden fik det godt som rigmanden Potifars mest betroede tjener, så var der mørke i mit sind, når jeg tænkte på min far. Jeg forestillede mig, at han måtte være død af sorg over min forsvinden og gennemlevede i tankerne hans begravelse.

Men meget vand er løbet gennem Nilen siden, og Den Almægtige ændrede mit liv. Meget ondt måtte jeg igennem. Jeg havde det godt hos Potifar indtil den dag, hans hustru gjorde tilnærmelser til mig. Jeg afviste hende, hun blev vred og anklagede mig, og jeg endte i fængsel. Men Den Almægtige viste mig nåde. Jeg kom til at tjene Farao og blev en af jordens mægtigste mænd. Den største nåde, som Den Almægtige viste mig, var dog, da jeg genså mine brødre. De havde gjort den lange rejse til Egypten for at søge om hjælp, da deres land var ramt af hungersnød. De genkendte mig ikke straks, men da jeg gav mig til kende, var gensynsglæden stor. Jeg hørte af deres mund, at min far stadig levede og sendte straks bud efter ham. Da han omfavnede mig, oplevede jeg mig som barn igen, og i flere år levede han hos mig i Egypten. Dag efter dag gav Gud ham livet, og min far fik lov at leve længere end nogen, jeg har kendt i hele Egypten.

EN GRAV OG ET LØFTE

Efter sin død blev min far hædret mere end i levende live. Det var som hele verden græd sammen med mig. Min far ville have rystet på hovedet og spurgt, hvad de så i ham; en beduinhyrde, en afmægtig gammel mand, der til sidst var hjælpeløs som et barn. Det eneste, der optog ham, var at blive stedt til hvile hos sine fædre. Jeg troede, han ville til Rama, hvor min mor ligger begravet. Men han ville hvile på en lille jordlod i Kanaan ved Hebron. En lille mark med en klippehule, som hans fædre havde indrettet til gravplads. Denne jordlod var hans, og han så den som begyndelsen på opfyldelsen af Den Almægtiges løfte om et fædreland. Han drømte og talte om et helt land, men ejede kun en gravplads. Det sidste, jeg husker, før han døde, var hans ansigt, der havde et glimt af håb. Måske fordi han holdt fast i troen på, at Gud Den Almægtige en dag bøjer sig ned fra Himlen og på ny blæser livsånd i ham, så han får solopgangen at se over det land, som Den Almægtige har lovet engang bliver hans.

MØDET MED FARAO

Da min far kom til Egypten, havde jeg ikke fortalt ham, at han skulle møde en verdenshersker. Jeg blev derfor rædselsslagen, da min far første gang talte med Farao. Jeg troede til at begynde med, at Farao for min skyld bar over med ham. Min far talte nemlig til Farao, som var han blot en nabohøvding. Farao ville have henrettet sin yndlingshustru, hvis hun på samme måde havde vist mangel på ærbødighed. Men min far talte jævnt og ligefremt om sit liv og sagde, at hans leveår var få og onde. Da han gik, velsignede han Farao, som kun den højere kan velsigne den, der er lavere. Farao omtalte alligevel min far med ærefrygt: *Efter at jeg har mødt din far, så ved jeg, at din slægt er velsignet af guderne og at Egypten er blevet velsignet gennem dig.* Det undrer dig nok, at min far omtalte sine leveår med ordene *få og onde*. Dengang tænkte jeg, at det ikke blot var uærbødigt over for Farao, men også utaknemmeligt over for Den Almægtige. I dag tror jeg, jeg forstår, hvad han mente. Den, som har levet sit liv sammen med Gud, Den Almægtige, som er evig, betragter sit eget liv som kort og flygtigt. Måske forstår du bedre, når du har hørt hele historien. For de fleste af min fars livsdage blev onde.

MIN FAR VAR TVILLING

At have en bror er en rigdom, som jeg alt for sent påskønnede. Min far havde mange sønner, men min mor fødte kun to. De første år hadede jeg min bror og kaldte ham Ach-onni, min ulykkes bror, fordi hans fødsel kostede min mor livet. Benja-

min gengældte min vrede med en uforbeholden tillid og fulgte mig, så snart hans små ben kunne bære ham. Men jeg værdsatte hans kærlighed alt for lidt. Først da mine andre brødres had slog ud i lys lue, og jeg lænket til en vogn vandrede hele vejen til Egypten, blev jeg klar over, hvad jeg havde mistet. Af alle var det min bror, jeg savnede mest. Måske nåede min far også at opleve rigdommen ved at have en bror. Jeg tror det skete, da min far og hans bror omfavnede hinanden ved Penuels vadested.

Uvenskabet mellem min far og hans bror Esau begyndte allerede i deres mors liv. Menneskers ondskab sidder så dybt i deres natur, at selv et ufødt foster har trang til kiv og strid i sig. Måske var der ind imellem våbenhvile i deres indbyrdes kamp. Men min far talte ofte med vemod om deres stridigheder som børn og deres fjendskab som voksne. Esau var den førstefødte. Om end det kun drejede sig om minutter, så var det broderen, der skulle arve fader Isak, og min fars lod var at leve i skyggen af den førstefødte.

DEN ALMÆGTIGES LØFTE

Det var dog ikke det arvemæssige fortrin, der optog min far mest. Det var spørgsmålet om hvem, der skulle arve *løftet*. I min slægt er tre generationers liv blevet bestemt og styret af Gud Den Almægtiges løfte. Så mærkelige var de beretninger, min far hørte, da han var ung, at han ofte betvivlede dem. Dengang da Den Almægtige kun var mine forfædres Gud og ikke min, var også jeg tilbøjelig til at tvivle.

Min slægt er så gammel, at den kan føres helt tilbage til syndflodens dage. Men min fars slægtshistorie begyndte, da Den Almægtige kom til syne for hans farfar, Abraham. Den Almægtige åbenbarede sig for Abraham med en sådan styrke, at han brød med sin slægt, deres guder og skikke, og drog ud i verden. Fra den dag blev vores livslod bundet til Den Almægtiges løfte.

Den Almægtiges løfte har rødder tilbage til jordens og menneskeslægtens fjerne fortid. I urtiden gjorde mennesket oprør mod Den Almægtige, og jorden mistede sin *shalom* – det sted, hvor alt er godt, hvor død, tårer og smerter ikke findes, dér hvor mennesket vandrer sammen med Den Almægtige, som når to venner går side om side. Den Almægtige har lovet mennesket, at en gang skal der fødes en søn, der vil genskabe *shalom* på jorden. Både før og efter syndfloden er løftet blevet glemt eller betvivlet, men da Den Almægtige talte til min forfader, Abraham, mindede han ham om det urgamle løfte, og Abraham forstod, at han var udset til at bane vejen for opfyldelsen af løftet. Hans omgivelser betragtede det som hovmod, men Abraham fastholdt, at det var Den Almægtige selv, der havde åbenbaret sig for ham og havde lovet ham en talrig slægt, et fædreland og at der gennem deres slægt igen skal skabes *shalom* på hele jorden.

TEGNET

Jeg ved, at dit folk kun ville have hån tilovers for, at Den Almægtige gjorde en uværdig kvæghyrde til sin udvalgte. Men tegnet, som min forfader fik, var større end noget tegn, jeg nogensinde har set. Han lod Abrahams ældgamle, barnløse hustru føde en søn. At en kvinde i hendes alder bliver svanger er lige så umuligt, som hvis en jomfru føder et barn. Da Abraham i sin høje alder således fik sin søn Isak, nærede han store forhåbninger til, at Den Almægtige ville bringe *shalom* gennem ham. Men selv om Abraham nåede to gange oldingens alder, så så han ikke løftets opfyldelse. Han havde forladt sit land, sin slægt og sin arvelod for løftets skyld, men kun Den Almægtiges vilje afgør, hvornår, hvordan og af hvem løftet opfyldes.

KAMPEN OM AT ARVE LØFTET

I min farfar Isaks bedste manddoms år åbenbarede Den Almægtige sig også for ham og gentog løftet. Da havde hans hustru født ham to sønner, og Isak satte sit håb til sin førstefødte, Esau. Den Almægtige havde også talt til min farmor Rebekka. Hendes to sønner skulle blive til to folkeslag, men løftet knyttede sig kun til den yngste søn Jakob. Isak ville dog ikke tro hende, og derfor var der ikke *shalom* i deres hjem.

Min far Jakob var ikke gammel før han hørte om Den Almægtiges løfte, der blev omtalt som en rigdom, der er større end alle Egyptens skatte. Han fandt det urimeligt, at en lille tidsforskel i alder mellem hans bror og ham skulle få Den Almægtige til at foretrække broderen. Han satte sig for, at det løfte og denne guddommelige velsignelse skulle blive hans, koste hvad det ville. *Jeg var så tåbelig at tro, jeg kunne lokke Den Almægtige til at foretrække mig frem for min bror*, fortalte han senere. *Det lykkedes mig at snyde min bror og min far, men livet lærte mig, at Den Almægtige ikke kan købes, bestikkes, snydes eller overtales. Den Almægtige gør, hvad han vil. Han er i himlen, og mennesket er støv og fnug på jorden.*

DE ONDE DAGE

Min far brugte år og dag på at blive det, han ikke var, nemlig den førstefødte. Han forsøgte at lokke sin bror Esau til at opgive sin førstefødselsret, og en dag lykkedes det. Da Esau kom hjem fra en jagttur, havde min far lavet sin brors livret. Esau spiste sig mæt og drak mere, end han havde godt af. Og mens hans vilje var svag, lokkede min far ham til at afgive sin førstefødselsret. Når Esau efter den dag så på min far, var det som forfaderen Kain måtte have set på sin bror Abel. De onde dage var begyndt.

Med list og snilde narrede min far ikke blot sin bror, men også sin far. Han forklædte sig som sin bror Esau og modtog sin fars velsignelse og arven om løftet. Senere kom Esau også til sin far, Isak, for at få velsignelsen. Da forstod Isak, at min far havde bedraget ham og havde fået den velsignelse, som tilhørte Esau. Alligevel fastholdt Isak velsignelsen, fordi han indså, at det ikke blot havde været kvindesnak, da hans kone Rebekka havde fortalt, at Den Almægtige ville, at den yngste søn skulle arve løftet. Selv om Esau bad Isak velsigne ham og forbande min far, svarede han Esau: *Hvem kan trodse Den Almægtiges vilje? Hvem kan forbande, når han velsigner?*

Esau følte sig svigtet, ikke blot af sin bror og af sin far og mor. Men også af sin fars Gud, Den Almægtige. Hans øjne var uden *shalom*.

Det var min farmor, Rebekka, der overtalte min far til at flygte. Hun gav den listige grund, at han skulle hente en hustru hos slægtninge mange dagsrejser væk. Hun var bange for at ende som den første mor på jorden, hvis førstefødte blev brodermorder.

Men den dag, min far forlod sit hjem, oplevede han velsignelsen som en forbandelse. Nu var han både ensom og fredløs. Jeg tror, han må have følt den samme smerte som jeg, da jeg blev tvunget bort fra mit land, forrådt og solgt af mine brødre. Dengang råbte jeg til Gud, Den Almægtige, men han skjulte sit svar og sin vilje for mig i mange år. Jeg vidste ikke dengang, at Den Almægtige kan vende det onde til det gode. Dengang var jeg bitter og bange ligesom min far, da han rejste bort. Hans sind var formørket af spørgsmål: Hvis jeg er arving til dette land, hvorfor skal jeg så forlade det? Måske dør jeg af sult eller dræbes af røvere i det fremmede, før jeg finder den hustru, der kan give mig de sønner og døtre, der skal virkeliggøre løftet.

DRØMMEN VED BETHEL

Men i en drøm åbenbarede Gud, Den Almægtige, for min far, at det løfte, han på uværdig vis havde tilranet sig, var tiltænkt ham fra før, han blev født. Den Almægtige ville ledsage min far på rejsen, føre ham sikkert tilbage og give ham både land, afkom og velsignelse.

Den Almægtige var i det øjeblik så nær, at min far troede, at han havde fundet indgangen til Edens have. Fra han hørte de guddommelige ord, var der *shalom* i hans sind. Han troede Den Almægtiges løfte om, at ørkenen skulle blomstre, at hans efterkommere skulle bo i landet og at Paradiset atter skulle være på jorden. Da han vågnede, var stenen og jorden, han lå på, hård og kold, men han lagde sin fremtid i Guds, Den Almægtiges hånd. Stenen rejste han som kendemærke, og han kaldte stedet Bet-El, Guds bolig, og det hedder det den dag i dag.

DE SYV BEDSTE ÅR

Fuld af håb nåede min far efter en lang og hård rejse frem til sine slægtninges hjemegn. Her begynder historien om mit liv, da min far mødte sin morbror Laban og hans datter, min mor Rakel. Dengang var min mor blot var en ung pige på fjorten år. Efter min fars udsagn var hun smukkere end alle kvinderne i Faraos harem. Selv som olding skildrede han deres første møde med lys i øjnene.

Han havde ingen medgift, men han dristede sig alligevel til at bede Laban om hendes hånd. Som medgift forlangte Laban, at min far skulle arbejde syv år for ham. Det blev starten på syv gode år. Mine forældre var aldrig alene sammen, men det var nok for min far at være i mors nærhed. Et smil fra hans elskede kunne opveje ubehaget ved ørkenlandets hede om dagen og dets kulde om natten. Der var *shalom* i hans hjerte – for han vidste, at en dag skulle han hjemføre hende som sin hustru.

Min far talte kun med smerte om de onde dage, der begyndte på bryllupsnatten. Han burde have anet uråd, men han var ung og uerfaren. Laban havde nemlig ladet sin anden datter Lea iføre brudedragt og slør. Derfor ænsede min far ikke noget, da han beseglede pagten med hende i ægtesengen. Først da dagens lys åbenbarede, at bruden var Lea og ikke Rakel, blev han klar over, at han var blevet narret. *Jeg faldt i den grav, jeg gravede til andre*, sagde han senere. *Nu har min svigerfar overlistet mig, som jeg overlistede min bror og min gamle, blinde far.*

ET HJEM UDEN SHALOM

Min far rasede over sin svigerfars bedrag. Men Rakel kunne stadig blive hans, forsikrede Laban. Dog skulle min far tjene Laban syv år mere. Så snart festugen for brylluppet med Lea var overstået, fejrede mine forældre således bryllup. Men på bryllupsnatten græd min mor Rakel, for hun følte, at hendes søster Lea lå imellem dem, selv når de omfavnede hinanden som mand og hustru.

Min far berusede sig i min mors øjne og i hendes favn, men der var ikke *shalom* i deres hjem. Når en mand elsker en kvinde, sådan som Adam elskede Eva, kan han ikke have medhustruer, uden at hjemmet mister sin fred. Derfor har jeg aldrig taget andre hustruer end dig, Asanat. Jeg skulle dog være den sidste til at bebrejde min far, for havde han ikke hjemført min mor, var jeg jo ikke blevet til. Men da han græd ved min mors grav, sagde han, at de lykkeligste år var dem, hvor han ventede på, at hun skulle blive hans.

Min fars barndom blev præget af, at hans forældres hjerter var delt mellem deres to sønner, og hans eget hjem blev præget af ufred mellem to søstre, der elskede samme mand. Da min mor døde, græd mine brødres mor, Lea, mere end min far. *Jeg mistede min søster for mange år siden, da min far giftede os med samme mand*, sagde hun. *Når min mand favnede mig, kunne jeg se i hans øjne, at han*

drømte om Rakel. Jeg var ensom, både når han søgte mit leje og når han søgte hendes. Jeg har bedt Den Almægtige om, at min søster måtte dø, sådan at jeg blot et øjeblik kunne opleve at have min mand helt. Men nu, hvor hun er død, er jeg klar over, at min mand altid vil drømme om Rakel. Havde Den Almægtige blot ladet mig dø i hendes sted, da var der måske blevet shalom i min mands hus.

FLYGTNING FOR ANDEN GANG

Min far blev fattig på *shalom*, men rig på sønner, kvæg, får og afgrøder. Laban elskede rigdom. Derfor kom han til at hade sin svigersøn, som blev rigere end ham selv. Da min far så misundelsen i Labans øjne, blev han klar over, at han ikke længere kunne blive under hans tjeneste og beskyttelse.

Frygten for at vende tilbage til sit hjem og Esaus vrede var dog stor, men Den Almægtige talte til min far og sagde: *Vend tilbage til dine fædres land og til din slægt.*

Da huskede min far Den Almægtiges løfte til ham og forstod, at det var Den Almægtige, der havde holdt ham i live og havde velsignet ham med sønner og rigdom. Hans egen dygtighed kunne ikke føje noget til, og Labans rænker kunne ikke trække noget fra. Så på Den Almægtiges ord og løfte drog han af sted, sådan som hans oldefar Abraham gjorde det i sin tid.

Da Laban og hans folk senere satte efter ham, sørgede Den Almægtige for, at der ikke blev udgydt blod. Laban og min far indgik en pagt om ikke fremover at møde hinanden som fjender. Alligevel så min far sig ofte over skulderen, for han frygtede den mand, hvis navn han for altid forbandt med bedrag, list og snedighed.

PENUELS VADESTED

Jeg har svært ved at forstå, hvordan min far blev halt. Han fortalte, at det skete ved Penuels vadested i en brydekamp med Den Almægtige. Min far og hans følge havde rejst længe og var nær deres hjemegn. Han havde netop fået hele sit følge fragtet over vadestedet, og da han som den sidste ville følge efter, blev han overfaldet. Min far var ikke ung længere, men stærk som en okse, og få mennesker ville slippe godt fra at prøve kræfter med ham. Manden, han kæmpede mod, var dog frygtindgydende i sin styrke. Tavs og uden at blive træt kæmpede han med min far time efter time. Til sidst gav han min far et slag på hoften, så den gik af led. Min far skreg af smerte og mistede fodfæstet, men greb fat i sin modstander og holdt ham fast. I det øjeblik så han, at natten var ovre og det begyndte at dæmre. Da åbnede den fremmede sin mund, og min far genkendte røsten som den, der havde talt til ham i Betel og sidst, da han forlod Labans hus. Han blev grebet af angst, for uden at vide

det, havde han kæmpet mod Den Almægtige. Min far bad Den Almægtige velsigne ham, og midt i sin angst og smerte oplevede han en *shalom*, som ikke er af denne verden.

Brydekampen er et billede på hele hans liv. Lige fra min far lå i sin mors liv, kæmpede han for at få Den Almægtiges velsignelse. Men først ved Penuels vadested blev han klar over, at det, han med list, dygtighed og hårdt arbejde havde forsøgt at tilkæmpe sig, havde Den Almægtige tiltænkt ham fra begyndelsen.

Da Den Almægtige forlod min far, forblev der en *shalom* hos ham. En stund troede han, at han havde drømt det. Men da han rejste sig, jog smerten gennem hans krop. Han så sit eget spejlbillede i vandet og gentog det navn, Den Almægtige havde givet ham, Jisra-el, Gudskæmperen. Hans mund fyldtes af latter. *Den Almægtige har bøjet sig ned til mig og åbenbaret sig for mig i kød og blod. Den Almægtige gjorde sig svag som et menneske af kød og blod for at lære mig at stole på hans velsignelse. Hver gang, jeg tager et skridt, vil jeg tænke på Penuel, på løftet og på Den Almægtiges velsignelse.*

ESAU

Mere end tyve år var gået, men tiden havde ikke slukket Esaus vrede. Tværtimod kom han imod min far som en fortærende ild. Med sig havde han en hær på 400 mand. Min fars ledsagere blev fyldt af angst og bebrejdede ham, at han havde forladt Labans hus. Endnu fyldt af *shalom* efter mødet med Den Almægtige ved Penuel gik min far derfor tomhændet og uden våben sin bror i møde. Den *shalom*, der fyldte min fars hjerte, var så stor, at den også greb Esau. Han løb min far i møde og de græd i hinandens arme. *Siden vi var i mors liv, har jeg ventet på dette øjeblik, sagde min far. Vor mor, som fødte os, og vor far, som avlede os, har ventet lige så længe, sagde Esau.*

SKRIGET I RAMA

Få dage efter blev min yngste bror født. Min mor kaldte ham, Benoni, min ulykkes søn. Samme nat døde hun, og den jord, som ifølge løftet skulle blive hendes afkoms land, blev hendes grav. Men inden min mor døde, nåede min far at hviske til hende: *Din søn skal ikke hedde Benoni, men Benjamin, min lykkes søn.* Den Almægtige havde nemlig fortalt min far, at en stor konge skulle udgå fra hendes søns lænd, og at hendes søns slægt skulle erfare løftets opfyldelse. Måske hørte hun det, for hun så på min far, som da hun mødte ham første gang ved brønden som ung pige.

De gode dage efter forsoningen med Esau blev nu afløst af onde dage. Min fars

sorg over min mor hørte aldrig op. Hans mund blev aldrig fyldt af latter på samme måde efter denne dag. *Jeg bad Den Almægtige give hende et langt og godt liv og mange sønner og døtre. Men hendes dage blev få og onde, og jeg forstår ikke, hvordan Gud, Den Almægtige kan gøre denne jord til en velsignelse for kommende slægter, når samme jord er mættet af hendes blod.* Sådan klagede han sig. Jeg var kun et stort barn og græd sammen med ham, som var vi de eneste på jorden, der havde mistet. Men det var hverken første eller sidste gang, der skulle lyde skrig og gråd i Rama.

HJEMKOMSTEN

Da sørgetiden var omme, drog min far og hans bror Esau til Mamre ved Hebron for at se deres far, Isak. Han var allerede gammel og svækket, da min far rejste, men Isak havde bedt Den Almægtige om at leve længe nok til at se arvingen til løftet vende hjem og hans to sønner blive forsonet. Nu var han så blind, at han næppe kunne skelne mellem nat og dag, og hans hørelse var svækket. Et øjeblik troede min far og hans bror, at dødens hånd allerede havde rørt deres far Isak. Men da han genkendte dem, blev han klar i mælet. Fedekalven blev slagtet, for nu skulle det fejres, at hans fortabte søn var kommet hjem, og at han og Esau havde mødt hinanden med *shalom*. *Gud har jo lukket mine øjne og svækket mine ben, sagde han til min far, ellers ville jeg hver dag have gået op på højen og spejdet efter dig. Men nu er du kommet hjem til det land, som Gud har givet dig og din slægt.*

DEN NEDARVEDE BRODERSTRID

Jeg kunne have undt min far nogle gode år, efter at han havde forliget sig med sin bror og sin far. Men mine brødre var vokset op i et hjem uden *shalom*, og de voldte ham megen sorg og smerte. Dog elskede han min bror og mig, for vi mindede ham om hans ungdoms kærlighed, min mor Rakel.

Han troede, det var mig, der skulle arve løftet, men Den Almægtige vælger ikke altid den førstefødte. I drømme fik jeg dog flere tegn på, at jeg skulle blive ophøjet over min far og mine brødre. Drømmene vakte mine brødres vrede og misundelse, og mit hovmod gjorde min far vred.

Derfor lod han mig ofte arbejde for mine brødre som var jeg deres slave. Jeg var altid lydig mod ham, men hovmodig og stolt over for mine brødre. Havde jeg været ældre, havde jeg nok taget deres vrede alvorligt, men jeg var uforstandig og følte mig beskyttet og favoriseret af min far. Først da jeg så hadet i deres øjne, forstod jeg, at mine brødre var grebet af Kains vrede. De solgte mig som slave og jeg blev ført langt bort fra mit hjem til Egypten. Hele vejen råbte jeg mod Himlen. Jeg følte

mig svigtet af mine brødre, af min far og af min fars Gud. Hvad der videre hændte mig, ved du Asanat.

LØFTET TIL JUDAS SLÆGT

Jeg troede, at Den Almægtige ville virkelig gøre sit løfte gennem mig og mine sønner. Men da min far lå på sit dødsleje, kaldte han én for én sine 12 sønner til sig og velsignede os. Han talte langsomt og som den, der har fået et budskab fra Den Almægtige. Hans ord til mig var stærke. Han kaldte mig fyrsten blandt brødre. Men løftet blev ikke knyttet til mig eller mine sønner, men til Juda, Leas tredjefødte søn. Det var ham, der gjorde sin slægt stor skam ved at gå ind til det, han troede var en skøge, men som viste sig at være hans svigerdatter. Hvorfor min far eller rettere – hvorfor Den Almægtige – skulle vælge en så uværdig person blandt mine brødre, forstår jeg ikke. Men hvis min fars liv har lært os noget, så er det, at Den Almægtige ikke udvælger efter fortjeneste, og at det ikke tilkommer os at kæmpe mod Den Almægtiges vilje.

LØVEN AF JUDAS STAMME

Efter min fars død så jeg angsten i mine brøders øjne. Hvis jeg ville, havde jeg som Faraos mest betroede magt til at straffe dem for det, de havde gjort mod mig. Ikke mindst så jeg frygten i Judas øjne, fordi min far havde knyttet løftet til hans slægt, og ikke til min. Men ingen kan ændre Den Almægtiges vilje. Han kan vende ondt til godt. Derfor skal broderstriden være slut mellem os, for når løven af Judas stamme fødes, skal velsignelsen rækkes ud ikke blot til Abrahams afkom, men til alle folkeslag.

Min fars død har mindet mig om, at jeg selv er dødelig. Jeg tror ikke, jeg kommer til at gense det land, som Gud lovede min forfader Abraham. Og måske bliver det først i mine sønners sønners slægt, at løven af Judas stamme fødes. Hver morgen, når jeg møder dagens lys, tænker jeg på den *shalom*, der skal komme over jorden, når Den Almægtige opfylder sit løfte. Mine brødre har lovet, at når min time kommer og vores slægt rejser tilbage til det land, Gud har lovet mine fædre, så vil de begrave mig på den jord, hvor min far hviler. Måske vil Den Almægtiges Ånd engang blæse liv i mine døde knogler, så jeg vågner op til en ny solopgang. Måske har Den Almægtige, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, mine fædres Gud og min Gud, en *shalom* til os, som er stærkere end døden selv.

"Du spurgte mig, Asanat, om jeg engang ville fortælle min far, Jakobs historie. Aldrig har jeg tænkt så meget på mit liv som efter min fars død. Først nu ved jeg, hvem jeg er, og hvorfor Den Almægtige sendte mig til Egypten."

Josef, Egyptens mægtigste mand efter Farao, fortæller i denne anderledes fortælling om julen, sin egyptiske hustru Asanat om det løfte, som Gud Den Almægtige knyttede til hans slægt.

Løftet om, at der en dag skulle fødes et håb for menneskeheden – et håb, som kunne overvinde døden. Det var det, der skete den første jul.

